

Peter Aalberts:
‘Zoeken naar een fokdoel met een duidelijke plek voor levensduur’

Huub Peek:
‘We moeten zuinig zijn op betrouwbare data’

Jos Knoef:
‘Koe met twee ton melk is pure genetica’

Fokken voor levensduur

De centrale boodschap na een drukbezocht symposium met praktijkverhalen en cijfers over levensduur: wees zuinig op het betrouwbaar verzamelen van data om fokwaarden te kunnen berekenen.

TEKST JAAP VAN DER KNAAP

Een hogere levensduur van de Nederlandse koe is goed voor de economie én voor het imago. Maar de laatste tien jaar blijft de levensduur schommelen rond de 5,6 jaar en is er nauwelijks vooruitgang. ‘Dat is jammer, omdat je in fokkerij wel verschil ziet in vererving van levensduur en aanhoudingspercentages van nakomelingen van stieren. Er zijn dus wel mogelijkheden.’ Melkveehouder Peter Aalberts opende als voorzitter van de Initiatiefgroep Fokken voor Levensduur het gelijknamige symposium in Heerenveen. ‘We moeten het enthousiasme in de veeverbetering blijven koesteren en de mogelijkheden benutten om levensduur te verbeteren. Nederland heeft unieke productieomstandigheden die vragen om een Nederlands fokdoel met daarin een duidelijke plek voor levensduur.’

Zuinig zijn op betrouwbare data

Het verbeteren van de levensduur via fokkerij sprak veel melkveehouders aan: meer dan 400 mensen meldten zich voor het symposium. Paringsadviseur Huub Peek nam de bezoekers mee in diverse Nederlandse kentallen. ‘We moeten in Nederland zuinig zijn op de betrouwbare data die we hier hebben om fokwaarden te berekenen. Als de basis van data niet goed is, kun je nooit bruikbare fokwaarden berekenen.’ De hoofdgast van het symposium was de Amerikaan Don Bennink, die in de VS 4800 koeien melkt. Hij bleek een enthousiast verteller, ook al toonde hij wel erg veel grafieken en tabellen. ‘Grote koeien geven grotere kalveren en kalven zwaar af. Dat vergroot de kans op vroege afvoer’, zei hij en brak daarmee hij een lans voor fokken op kleinere koeien. Wie wil fokken op levensduur, moet de fokwaarden klauwgezond-

heid, uiergezondheid en vruchtbaarheid centraal stellen volgens Bennink. ‘Fokken op beenwerk heeft geen zin, er is geen relatie tussen beenwerk en afvoerpercentage.’ Bennink gaf aan genoomstieren in te zetten, ondanks een nog beperkte betrouwbaarheid van de fokwaarden. ‘Ik merk dat in Nederland argwanend gekeken wordt naar genoomfokwaarden. Ik begrijp dat niet. Wanneer je genoomfokwaarden goed gebruikt, zijn ze absoluut van meerwaarde.’

Twee ton melk dankzij genetica

In het middagprogramma kwamen drie Nederlandse fokkers aan het woord met een staat van dienst omtrent levensproductie. Zo sprak Ton van Lansbergen over zijn Afrafamilie waarvan hij in 2012 acht generaties levend op zijn bedrijf had. Maar ook hij merkt dat de levensduur op zijn bedrijf niet stijgt de laatste jaren. Eelco Zandvliet verhaalde over hoe het hem gelukt is dat zijn koeien bij afvoer meer dan 50.000 kg melk hadden geproduceerd. Ook Jos Knoef ontbrak niet. Knoef maakte melding van de 73e honderdtonner op zijn bedrijf en is eigenaar van Big Boukje 192, de Cashdochter die meer dan 200.000 kg melk produceerde. ‘Een koe met twee ton melk, dat is pure genetica. Zo’n productie moet wel in de genen zitten.’ Knoef stelde dat Nederlandse genetica niet onderschat moet worden wanneer het om levensduur gaat: slechts zeven van zijn honderdtonners hadden een importstier als vader. Knoef bracht ook een suggestie in. ‘Sommige koeien moet je altijd opjagen of helpen bij het opstaan. Die worden niet oud. Wanneer je veehouders dit soort koeien laat scoren, kun je een fokwaarde berekenen die bij kan dragen aan het verhogen van de levensproductie.’